

ERASMUSE ÕPIRÄNDE KVALITEEDISTANDARDID

Õpiräandeid korraldavad organisatsioonid peavad järgima ühiseid Erasmus programmi kvaliteedistandardeid. Standardid on kehtestatud selleks, et tagada kõigile osalejatele hea õpirändekogemus ja õpiväljundid ning aidata kõigil programmi vahenditest rahastatavatel organisatsioonidel saavutada seatud eesmärgid. Õpirände konsortsiumis kehtivad Erasmus programmi kvaliteedistandardid kõikidele organisatsioonidele, st nii koordinaatorile kui konsortsiumi liikmetele.

Vajaduse korral tõlgendab riiklik agentuur täiendavalt Erasmus programmi kvaliteedistandardite nõuetekohast kohaldamist asjaomase riigi kontekstis.

I. ALUSPÕHIMÕTTED

- **Kaasamine ja mitmekesisus.** Toetust saav organisatsioon peab austama kõigis oma tegevuse aspektides kaasamise ja mitmekesisuse põhimõtet. Toetust saav organisatsioon peab tagama kõigile osalejatele õiglased ja võrdsed tingimused.

Võimaluse korral peaks toetust saav organisatsioon aktiivselt kaasama õpirändesse vähemate võimalustega osalejaid ja kasutama selleks maksimaalselt programmis ette nähtud rahalisi ja muid vahendeid.

Keskkonnasäästlikkus ja keskkonnavaline vastutus. Toetust saav organisatsioon peab edendama oma osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist. Toetust saav organisatsioon peaks maksimaalselt kasutama programmis ette nähtud rahalisi vahendeid säästlike reisimisviiside toetamiseks.

Digiõpe, sh virtuaalkoostöö ning virtuaalne ja kombineeritud õpiränne. Toetust saav organisatsioon peaks kasutama digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilist õpirännet ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega. Toetust saav organisatsioon peaks maksimaalselt kasutama programmis selle jaoks ette nähtud digitaalseid vahendeid, veebiplatvorme ja muid võimalusi.

Aktiivne osalemine Erasmus programmi ellu viivate organisatsioonide võrgustikus. Üks programmi eesmärke on aidata arendada Euroopa haridusruumi. Toetust saav organisatsioon peaks püüdma saada Erasmus võrgustiku aktiivseks liikmeks, näiteks võttes vastu teistest riikidest pärit osalejaid või osaledes head praktika vahetamises ning muus riiklike agentuuride ja teiste organisatsioonide korraldatavas suhtlust edendavas tegevuses. Kogenud organisatsioon peaks jagama oma teadmisi teiste organisatsioonidega, kellel on programmiga vähem kogemusi, ja pakkuma selleks nõu, mentorlust või muud tuge. Kui see on asjakohane, peaks toetust saav organisatsioon julgustama oma osalejaid osalema vilistlaste tegevuses ja võrgustikes.

II. ÕPIRÄNDE KORRALDUS

KÕIKIDELE TOETUST SAAVATELE ORGANISATSIOONIDELE

- **Põhiülesannete täitmise eest vastutuse säilitamine.** Toetust saav organisatsioon peab säilitama vastutuse õpirände korralduse põhiülesannete eest ega tohi anda neid ülesandeid edasi teistele organisatsioonidele.

Põhiülesannete hulka kuuluvad programmi vahendite finantsjuhtimine, suhtlemine riikliku agentuuriga, aruandlus ning kõik otsused, mis otseselt mõjutavad ellu viidavate õpirännete sisu, kvaliteeti ja tulemusi (Näit. õpirände liigi, kestuse või vastuvõtva organisatsiooni valik, õpiväljundite määratlemine ja hindamine jne).

- **Toetavad organisatsioonid, läbipaistvus ja vastutus.** Projekti elluviimisega seotud praktilistes küsimustes võib toetust saav organisatsioon paluda nõu, abi või teenuseid teistelt organisatsioonidelt seni, kuni säilib kontroll ellu viidavate õpirännete sisu, kvaliteedi ja tulemuste üle nagu on kirjeldatud põhiülesannete käsitlevas punktis.

Kui toetust saav organisatsioon kasutab teistele organisatsioonidele konkreetsete teenuste eest tasu maksmisel programmi vahendeid, tuleb nende organisatsioonide kohustused ametlikult kindlaks määrata, et tagada Erasmuse programmi kvaliteedistandardi järgimine ja Euroopa Liidu vahendite kaitse. Toetusesaaja ja teenuseosutaja vaheline ametlik leping peab sisaldama järgmisi elemente: täidetavad ülesanded, kvaliteedikontrolli mehhanismid ja tagajärjed ülesannete halva täitmise või täitmata jätmise korral ning kokkulepitud teenuste tühistamise või nende ajastuse muutmise korral rakendatavad paindlikkuse mehhanismid, mis tagavad riskide õiglase ja tasakaalustatud jagamise ettenägematutes olukordades. Dokumendid, kus need kohustused on kindlaks määratud, peavad olema läbivaatamiseks kättesaadavad riiklikule agentuurile.

Organisatsiooni, kes abistab toetusesaajat konkreetsete ülesannete täitmisel (tasu eest või vabatahtlikkuse alusel), loetakse toetavaks organisatsiooniks ja selline organisatsioon tuleb registreerida ametlikes aruandluskeskkondades. Toetava organisatsiooni kaasamine peab olema selgelt vajalik toetust saava organisatsiooni arengu ja õpirände kvaliteedi seisukohast. Olenemata teiste organisatsioonide kaasamisest jääb toetust saav organisatsioon kõikidel juhtudel vastutama ellu viidavate tegevuste tulemuste ja kvaliteedi eest.

- **Osalejate rahaline panus.** Toetust saav organisatsioon võib ühe kaasrahastamise viisina paluda õpirändes osalejatelt rahalist panust, et maksta nende õpirände elluviimiseks vajalike kaupade ja teenuste eest. Osalejate rahaline panus peab jääma proportsionaalseks õpirände elluviimiseks eraldatud toetusega ja olema selgelt põhjendatud, seda tuleb koguda mittetulunduslikel alustel ning see ei tohi osalemist ebaõiglaselt takistada (eriti pidades silmas vähemate võimalustega osalejaid). Toetust saava organisatsiooni valitud toetavad organisatsioonid ega muud teenuseosutajad ei tohi nõuda lisatasusid ega muud rahalist panust.
- **Õpirände tulemuste lõimimine organisatsiooni töösse.** Toetust saav organisatsioon peab lõimima ellu viidud õpirännete tulemused (nt teadmised, mille töötajad said end ametialaselt arendades) oma igapäevatöösse, et tuua kasu nii organisatsioonile tervikuna kui organisatsiooni töötajatele ja õppijatele.
- **Suutlikkuse tõstmine.** Toetust saav organisatsioon peaks kasutama programmi vahendeid (eeskätt korraldustoetust) viisil, mis aitab järk-järgult arendada tema võimekust töötada rahvusvahelisel tasandil jätkusuutlikult ja pikaajaliselt. Õpirände konsortsiumis peaksid sellest kasu saama kõik liikmesorganisatsioonid.

- **Regulaarne uuendamine** Toetust saav organisatsioon peab regulaarselt sisestama Euroopa Komisjoni poolt ette nähtud aruandluskeskkonnadesse teavet kavandatavate ja ellu viidud õpirännete kohta
- **Osalejate tagasiside kogumine ja kasutamine.** Toetust saav organisatsioon peab tagama, et osalejad täidavad oma õpirännete kohta Euroopa Komisjoni poolt ette nähtud standardaruande. Toetust saav organisatsioon peaks kasutama osalejatelt saadud tagasisidet oma edasise tegevuse täiustamiseks.
- **ÕPIRÄNDE KONSORTSIUMI KOORDINAATORITELE**
- **Ülesannete jaotamine.** Konsortsiumi koordinaatori ja liikmesorganisatsioonide vahelises ülesannete jaotuses tuleb eelnevalt kokku leppida. Ülesanded (sh põhiülesanded) tuleks jaotada viisil, mis võimaldab osalevatel organisatsioonidel kõige paremini saavutada oma eesmärgid ja arendada suutlikkust uutes valdkondades.
- **Rahaliste vahendite jaotamine.** Konsortsiumi tegevuseks eraldatud toetus tuleks jaotada konsortsiumi koordinaatori ja liikmesorganisatsioonide vahel õiglaselt ja läbipaistvalt ning proportsionaalselt osalevate organisatsioonide ülesannete ja vajadustega.
- **Ühine otsuste tegemine.** Konsortsiumi liikmesorganisatsioonid peavad osalema nende tegevusi ja osalejaid mõjutavate otsuste tegemises.
- **Vastuvõtivate organisatsioonide valik ja koostöö.** Konsortsiumi liikmesorganisatsioonid tuleb kaasata vastuvõtivate organisatsioonide valimisse ning neil peab olema võimalus vastuvõtivate organisatsioonidega otse ühendust võtta.
- **Oskusteabe ja ressursside jagamine.** Kui konsortsiumi koordinaator on moodustanud konsortsiumi, et edendada ja koordineerida programmi meetmeid oma vastutusvaldkonnas, peab ta aktiivselt töötama selle nimel, et suurendada konsortsiumi liikmesorganisatsioonide suutlikkust (näiteks pakkudes nende töötajatele koolitust, viies nad kokku uute vastuvõtivate partneritega või tutvustades häid praktikaid).

Sellises konsortsiumis peab koordinaator aktiivselt aitama liikmesorganisatsioonidel järgida Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid ning kandma hoolt selle eest, et konsortsiumi liikmed on sobival viisil kaasatud oma osalejaid otseselt mõjutavate ülesannete täitmisse (näiteks osalejate valik ja seire või õpiväljundite määramine).

III. KVALITEEDI TAGAMINE JA OSALEJATE TOETAMINE

- **Praktiline korraldus.** Toetust saav organisatsioon peab tagama, et õpirände praktiline ja logistiline korraldus (reisimine, majutus, viisataotlused, sotsiaalkindlustus jne) oleks kvaliteetne. Kui need ülesanded delegeeritakse osalejale või teenuseosutajale, vastutab toetust saav organisatsioon ülesannete täitmise ja kvaliteedi kontrollimise eest.
- **Tervishoid, ohutus ja kinnipidamine kohaldatavatest õigusnormidest.** Mis tahes tegevuse korraldamisel tuleb tagada osalejate maksimaalne ohutus ja kaitse ning kinni pidada kõigist kohaldatavatest õigusnormidest (nt vanema nõusolek, osalejate miinimumvanus jms). Toetust saav organisatsioon peab tagama, et osalejatel on nõuetekohane kindlustuskate nagu on määratletud programmi üldeskirjades ja kohaldatavates õigusnormides.
- **Osalejate valimine.** Osalejate valimisel tuleb kasutada läbipaistvat, õiglast ja kaasavat valikumenetlust.

- **Ettevalmistamine.** Osalejad peavad saama asjakohase ettevalmistuse vastuvõtvast riigis viibimise praktiliste, ametialaste ja kultuuriliste aspektide osas. Osalejate ettevalmistus tuleks korraldada koostöös vastuvõtva organisatsiooniga (ja vastuvõtivate peredega, kui see on asjakohane).
- **Seire ja mentorlus.** Kui on asjakohane, peavad saatev ja vastuvõttev organisatsioon määrama mentori või sarnase võtmeisiku, kes jälgib osalejat vastuvõtvast organisatsioonis viibimise ajal ning aitab tal saavutada soovitud õpiväljundeid. Erilist tähelepanu tuleks pöörata osaleja vastuvõtvast organisatsiooni vastuvõtmisele ja igapäevaellu lõimimisele ning õppeprotsessi jälgimisele.
- **Toetamine õpirände elluviimise ajal.** Osalejatel peab olema võimalik paluda ja saada vastuvõtvalt ja saatvalt organisatsioonilt toetust ükskõik millal õpirände toimumise ajal. Kontaktisik mõlemas organisatsioonis, ühenduse võtmise viis ja kriisiolukorras käitumise juhised tuleb kindlaks määrata enne õpirände algust. Nendest korraldustest tuleb teavitada kõiki osalejaid.
- **Keeletugi.** Toetust saav organisatsioon peab tagama asjakohase keeleõppe, mida on kohandatud vastavalt osalejate isiklikele ja ametialastele vajadustele. Kui see on asjakohane, peaks toetust saav organisatsioon kasutama keeleõppeks kõiki programmis selle jaoks ette nähtud rahalisi ja muid vahendeid.
- **Õpiväljundite määratlemine.** Saatev ja vastuvõttev organisatsioon peavad leppima kokku iga osaleja või osalejate rühma õpirändeperioodi eeldatavates õpiväljundites. Individuaalse õpirände korral peavad õpiväljundid kokku leppima saatev ja vastuvõttev organisatsioon ning osaleja. Kokkuleppe vorm sõltub õpirände liigist.
- **Õpiväljundite hindamine.** Õpiväljundeid ja muud osalejatele õpirändest tulenevat kasu tuleks süstemaatiliselt hinnata. Hindamise tulemusi tuleks analüüsida ja kasutada edasiste tegevuste täiustamiseks.
- **Õpiväljundite tunnustamine.** Saatev organisatsioon peab nii formaalõppe kui informaalset ja mitteformaalset õppimise väljundeid ning muid osalejate poolt õpirände käigus saavutatud tulemusi asjakohaselt tunnustama. Kui vähegi võimalik, tuleks tunnustamisel kasutada olemasolevaid Euroopa ja riiklike tööriistu/vahendeid.

IV. PROGRAMMITULEMUSTE JAGAMINE

- **Tulemuste jagamine organisatsiooni sees.** Toetust saav organisatsioon peaks kandma hoolt selle eest, et tema osalemine programmis on organisatsiooni sees laialdaselt teada, ning looma osalejatele võimalused jagada oma õpirändekogemust. Õpirände konsortsiumi korral peaks see jagamine toimuma konsortsiumi üleselt.
- **Tulemuste jagamine teiste organisatsioonide ja avalikkusega.** Toetust saav organisatsioon peaks jagama oma tegevuse tulemusi teiste organisatsioonide ja avalikkusega.
- **Euroopa Liidu vahenditest rahastamise avalik teavitamine** Toetust saav organisatsioon peaks kandma hoolt selle eest, et tema osalemisest programmis on informeeritud kogukond ja laiem avalikkus. Samuti peab toetust saav organisatsioon teavitama kõiki osalejaid nende õpirände toetuse allikast.